

H3 Protocol - Pesten CBS De Höchte

Dit pestprotocol is opgesteld met als doel dat alle kinderen zich op CBS De Höchte veilig kunnen voelen en zich niet belemmerd voelen in hun doen en laten, dat zij zichzelf mogen zijn en dat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Met het in gebruik nemen van dit protocol is er een leidraad die wij op CBS De Höchte volgen, zodat het boven gestelde doel te allen tijde nagestreefd wordt. Het pestprotocol is een handleiding voor het team hoe om te gaan met pesten. Het draagt bij aan een beter werkklimaat voor zowel de kinderen als de meesters/juffen. Ook biedt het pestprotocol informatie voor meesters/juffen, ouders/verzorgers.

Pesten komt op iedere school voor, ook bij ons op school. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Door middel van dit pestprotocol krijgt dit nog meer gestalte bij ons op school. En kunnen we ons beter verantwoorden naar de buitenwacht en onszelf.

“Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (330.000) in het primair onderwijs en één op de zestien kinderen (55.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van jongeren, in het bijzonder door de ouders/verzorgers en door de meesters/juffen.” (Uit het model van het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten).

Als school moeten we proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt gepest.

Pestgedrag van kinderen

Signalen van pesten kunnen onder andere zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit de eigen naam van een kind noemen.
- Een groepsgenoot telkens de schuld van iets geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigingen.
- Opmerkingen over kleding o.i.d.
- Isoleren (buitensluiten).
- Buiten school opwachten, slaan, schoppen.
- Op weg naar huis achternagaan.
- Spullen afpakken, vernielen, verstoppen.
- Bedreigen fysiek, verbaal en via bijvoorbeeld sociale media.
- Schelden en schreeuwen tegen het slachtoffer.
- Niet meer naar school willen/vaak ziek (melden).
- Geen groepsgenoten mee naar huis nemen.
- Slechte prestaties leveren.
- Concentratieproblemen.
- Sombor, futloos of teruggetrokken gedrag.
- Lichamelijke klachten, zoals hoofdpijn of buikpijn, moeheid.
- Blauwe plekken.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: kinderen, maar ook volwassenen, verzinnen de ergste dingen om een ander te kwetsen.

Oorzaken van pesten kunnen liggen in de opvoedsituatie, het kind zelf en ook omgevingsfactoren kunnen een rol spelen. Hier onder volgen enkele voorbeelden.

Opvoedsituatie:

- Een problematische thuissituatie waarin de opvoeders incapabel zijn.
- Weinig aandacht van hun ouders/verzorgers, zelf hun gang kunnen gaan.
- Door hun ouders/verzorgers niet worden gecorrigeerd voor hun agressie.
- Gewelddadige tv-programma's, computerspelletjes.
- Door hun ouders/verzorgers fysiek worden gestraft wanneer ze iets fout doen.

Het kind zelf:

- Buitengesloten voelen.
- Voortdurend in een niet passende rol geduwd worden.
- Voortdurend competitie met anderen willen aangaan.
- Voedselallergie (De specialisten zijn het hier niet over eens, maar het zou een mogelijkheid kunnen zijn. Er zijn kinderen die agressief kunnen reageren op kleurstof. Dit zou pesten in de hand werken.)
- Zich minder voelen dan de rest, door onderpresteren of andere redenen.
- Psychische problemen vanuit het kind zelf. (Autisme, ADHD, ADD etc.)
- Ontwikkelingsachterstand.
- Sociaal emotionele problematiek. (kenmerken of diagnose ADHD, ADD etc.)

Omgevingsfactoren:

- Een voortdurende strijd om macht in de groep of in de buurt.
- Vroeger gepest door anderen, zelf een pester geworden.
- Voorbeeldgedrag van anderen zoals volwassenen.
- De schoolpopulatie of de buurt.

Wat doen we al op CBS De Hóchte aan het probleem pesten?

Binnen onze school werken we met de Kanjertraining. Deze training bestaat uit een serie lessen met bijbehorende oefeningen om de sfeer in de klas goed te houden (preventief), of te verbeteren (curatief). De Kanjertraining is een volwaardige sociaal-emotionele methode voor het basisonderwijs. We streven met behulp van de Kanjertraining de volgende doelen na:

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en integratie.

De Kanjertraining is opgenomen in de database van het NJi als een effectieve werkwijze bij pestproblematiek en het aanleren van sociale vaardigheden. De methode kent een leerlingvolgsysteem dat erkend is door Cotaan. Dit leerlingvolgsysteem kan door de onderwijsinspectie gebruikt worden om de sociale opbrengsten bij kinderen te meten. De Kanjertraining is meer dan alleen een methode; het is een leidraad voor ons handelen. Gaat er dan nooit meer iets mis op een Kanjerschool, heerst er altijd rust en vrede? Nee, maar de Kanjertraining kan wel helpen om problemen bespreekbaar te maken en te zoeken naar oplossingen die goed zijn voor alle partijen.

Daarnaast besteden we preventief veel aandacht aan dit onderwerp en de daarbij behorende facetten. We proberen pestgedrag te voorkomen door de inrichting van onze school en de organisatie. Dit komt tot uiting in het voorbeeldgedrag van alle teamleden. We stellen ons open en geïnteresseerd op naar de kinderen, we leven onze christelijke waarden voor. Bij het lopen van pleinwacht zijn we alert, open en geïnteresseerd. Er wordt regelmatig aandacht besteed aan

algemeen voorbeeldgedrag in onze dagopeningen. Door alle collega's wordt er gelet op de naleving van de afspraken. Deze afspraken zijn duidelijk en maar voor één uitleg vatbaar zodat er geen discussies over ontstaan. We zijn als meesters/juffen samen verantwoordelijk voor het wel en wee van iedereen op school.

Afspraken

Aanpakken van ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Stap 1: Probeer eerst zelf (en samen) ruzie/pestgedrag op te lossen door te praten.

Stap 2: Kom je er samen niet uit en blijft die ander jou lastig vallen, ga dan naar de meester of juf.

Stap 3: Meester/juf gaat met beide (of meer) kinderen praten en probeert samen met de kinderen ruzie/pestgedrag op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van ruzie/pestgedrag tussen dezelfde kinderen volgen sancties.

Stap 4: Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een kind/pester neemt meester/juf duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek.

Een meester/juf kan ook zelf het idee hebben dat er sprake is van pestgedrag in de groep of daarbuiten. In zo'n geval kan de meester/juf een algemeen probleem aan de orde stellen, om zo tot het probleem in de groep te komen.

Als pesten niet stopt

Fase 1: Gesprek: bewustwording van de pester van wat hij een kind aandoet. Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere dag of week in een kort gesprek aan de orde. Melding van het pesten aan de collega's in de bouw, de directeur en de IB'er. Ouders/verzorgers op de hoogte stellen. Notitie in ParnasSys onder Pestincident.

Fase 2: Een gesprek met de ouders/verzorgers, als voorgaande acties op niets zijn uitgelopen. De medewerking van ouders/verzorgers wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. Met de ouders/verzorgers afspraken maken en deze afspraken regelmatig aan de orde stellen in evaluerende gesprekken. Directie stuurt een waarschuwingsbrief naar de ouders/verzorgers over het doorgaan van pestgedrag en mogelijkheid tot schorsing.

Fase 3: Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals schoolmaatschappelijk werk, de GGD of bureau Jeugdzorg. Wanneer er een deskundige daadwerkelijk met een kind aan de slag gaat, is altijd de toestemming/medewerking van de ouders/verzorgers nodig.

Fase 4: Bij aanhoudend pestgedrag kan ook gekozen worden voor de mogelijkheid om een kind (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen.

Fase 5: In extreme gevallen kan een kind geschorst en uiteindelijk verwijderd worden. In zo'n geval handelen we naar het verenigingsbrede protocol Toelaten, schorsen en verwijderen.

Als er sprake is van pesten wordt de Vijfsporenaanpak gevolgd.

(Nationaal Onderwijs Protocol tegen pesten)

Spoor 1 Begeleiding van een kind dat gepest wordt:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt het gepest.
- Nagaan hoe het kind zelf reageert, wat hij/zij doet voor, na en tijdens het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- Het kind laten inzien dat je ook op andere manieren kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie.
- Het kind laten inzien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Belonen als het kind zich anders/beter durft op te stellen.
- Praten met de ouders/verzorgers (mits het kind dat wil)
- Het gepeste kind niet overbeschermen en teveel in een uitzonderingspositie zetten ten opzichte

van de rest van de groep. Dit zou pesten weer in de hand kunnen werken.

- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt (sociale vaardigheids-training in of buiten school).

Spoor 2 Begeleiding van de pester:

- Praten, zoeken naar de reden van het pesten/ruzie maken.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het slachtoffer.
- Excuses laten aanbieden.
- In laten zien welke sterke/leuke kanten het slachtoffer heeft.
- Kind leren niet meteen kwaad te worden.
- Prijzen/belonen als het kind zich aan de regels/afspraken houdt en/of een andere/betere manier van reageren toont.
- Gesprek met de ouders/verzorgers; elkaar informeren en overleggen; inleven in het kind: hoe komt dit kind tot pesten?
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt (sociale vaardigheidstraining of gesprekjes met iemand van het zorgteam).

Spoor 3 De middengroep betrekken bij het oplossen pestprobleem door:

- Met de kinderen te praten over pesten en over hun eigen rol daarin.
- Met de kinderen te overleggen over mogelijke oplossingen en wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen te werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.
- Hulp aan de zwijgende middengroep door het melden van signalen van pesten te stimuleren.

Spoor 4 Hulp aan de meester/juf:

- Deze hulp kan de vorm hebben van achtergrondinformatie over het verschijnsel, zoals signalen, oorzaken, gevolgen en concrete (preventieve en curatieve) aanpakmogelijkheden.

Spoor 5 Adviezen aan ouders/verzorgers:

Adviezen aan ouders/verzorgers van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten buiten schooltijd gebeurt, kunt u het best contact opnemen met de ouders/verzorgers van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Pesten op school kunt u direct met de meester/juf bespreken. Sociaal Veiligheidsplan CBS De Höchte 14
- Door complimenten kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Werk samen met school.

Dit kan door aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door de school.

Adviezen aan ouders/verzorgers van pesters

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aan doet.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van de school staat. Adviezen aan alle ouders/verzorgers.
- Neem ouders/verzorgers van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag.

- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen.
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier